

Krigsvetenskap, Metod och självständigt arbete

Författare: Gustav Blysa		Program: OPTA 10-13	
Handledare: Jerker Widén			
Färdigställd: 2013-05-27		Antal ord: 13 259	Kurskod: 10P147
Kombinerad bekämpning som metod för verkan			
Lätt infanteritaktik under brittiska markoperationerna i Falklandskriget			
Nyckelord: Kombinerad bekämpning, lätt infanteri, taktik, Robert Leonhard, militärteori, Falklandskriget, Darwin, Goose-Green, Mount Longdon, Wireless Ridge, Parachute Regiment, 2 Para, 3 Para, lätt fältartilleri, fartygsartilleri			
Keywords: Combined arms, light infantry, tactics, Robert Leonhard, all arms battle, Falklands War, South Atlantic War, Parachute Regiment, Darwin, Goose Green, Mount Longdon, Wireless Ridge, 2 Para, 3 Para, light field artillery, naval gunfire support			

Sammanfattning

Denna undersökning har studerat ett lätt infanteriförbands användning av kombinerad bekämpning som metod för verkan under en amfibieoperation samt vilka aspekter som påverkade möjligheten till kombinerad bekämpning p.g.a. operationens amfibiska karaktär. Fallet har utgjorts av Parachute Regiments två bataljoner som under Falklandskriget utkämpade tre slag vid Darwin – Goose Green, Mount Longdon och Wireless Ridge. Som analysverktyg har använts Robert Leonhards teori om den kombinerade bekämpningens tre principer. Indikatorer på principerna har varit syften med verkan hämtade ur teorin om de grundläggande förmågorna.

Två av slagen befanns endast delvis kännetecknas av Leonhards två första principer, principerna om kompletterande system och dilemman. Den tredje principen om fördelaktig terräng uppfylldes inte. Det tredje slaget regementet utkämpade kännetecknades helt igenom av Leonhards två första principer medan den tredje delvis beaktades.

Undersökningen konstaterar att kombinerad bekämpning som metod för verkan kan utvecklas av ett lätt infanteriförband under en amfibieoperation. Dock ledde ofördelaktig disponering av förbandet i de aktuella fallen till att kombinerad bekämpning tidvis omöjliggjordes. Leonhards tredje princip tenderade att förringas. De specifikt amfibiska aspekterna avseende möjligheten till kombinerad bekämpning utgjordes främst av tillgången till fartygsartilleri, kraven på helikoptertransporterbart fältartilleri samt bristen på lätta trossfordon.

Abstract

This dissertation has investigated how a light infantry force has used combined arms during an amphibious operation, specific factors related to the operations character affecting the possibility to develop combined arms have also been highlighted. The case chosen for the study was Parachute Regiments actions during the three battles of Darwin – Goose Green, Mount Longdon and Wireless Ridge during the Falklands War. As an analytical tool Robert Leonhard's theory about the three principles of combined arms was used together with indicators borrowed from the theory about the warfighting functions purposes of fires.

Two of the battles were found to be only partially characterized by Leonhard's first two principles, complementary systems and dilemmas. The third principle about favorable terrain was neglected. The third battle was throughout characterized by the first two principles and to a larger extent than the former by the third principle. The dissertation concludes that light infantry can use combined arms during amphibious operations. The battles studied were, however, often characterized by unfavorable disposition of the force which affected the possibilities to use combined arms. Leonhard's third principle was usually neglected. The most important amphibious aspects affecting the possibilities to combined arms were found to be naval gunfire support, light field artillery and the scarcity of light all-terrain vehicles.

Innehållsförteckning

Kapitel 1: Inledning.....	4
Problemformulering.....	4
Syfte.....	4
Frågeställningar.....	5
Avgränsningar.....	5
Tidigare forskning.....	5
Disposition.....	7
Kapitel 2: Metod.....	8
Undersökningens utformning.....	8
Värdering av använd litteratur.....	9
Kapitel 3: Teori.....	11
Teorin om de grundläggande förmågorna.....	11
Leonhards teori om den kombinerade bekämpningens tre principer.....	13
Operationalisering av frågeställningarna.....	15
Analysverktyg för undersökningen.....	15
Nedbrytning av undersökningens frågeställningar.....	16
Kapitel 4: Kombinerad bekämpning som metod för verkan under Parachute Regiments strider.....	17
2 Para - Slaget vid Darwin-Goose Green.....	17
Kombinerad bekämpning under slaget vid Darwin – Goose Green.....	21
3 Para – Slaget om Mount Longdon.....	24
Kombinerad bekämpning under slaget om Mount Longdon.....	28
2 Para – Slaget om Wireless Ridge.....	30
Kombinerad bekämpning under slaget om Wireless Ridge.....	33
Slutsatser avseende kombinerad bekämpning som metod för verkan, lätt infanteri under en amfibieoperation.....	35
Förslag på vidare forskning.....	36
Litteraturförteckning.....	37

Kapitel 1: Inledning

I svenska Taktikreglemente för Marinstridskrafterna definieras den taktiska uppgiften TA OCH SÄKRA KUSTSTRÄCKA/OMRÅDE som en uppgift som kan ges inom ramen för en kustförsvars- eller amfibieoperation.¹

Stridsuppgifter som kan ges i syfte att lösa ovanstående taktiska uppgift kan t.ex. vara TA, RENSA, SLÅ, SKYDDA och FÖRSVARA. För att lösa denna typ av uppgifter mot en fiende iland krävs infanteriförband som dels kan transporteras sjövägen till operationsområdet, dels kan nå motståndaren iland antingen efter landstigning sjövägen eller genom luftlandsättning medelst helikopter alternativt fallskärm. Denna typ av förband karakteriseras ofta av låg tillgång till stridsfordon och tunga vapensystem, långa underhållsvägar och huvudsaklig framryckning till fots. Exempel på denna typ av förband är brittiska 3 Commando Brigade och 16 Air Assault Brigade vars närmaste svenska motsvarigheter, om än mycket mindre, är 2. Amfibiebataljonen respektive K3:s Luftburna Bataljon samt Arméns Jägarbataljon.

Problemformulering

Som vi har konstaterat beskriver svenska marina reglementen taktiska uppgifter som kräver operationer iland, uppgifter som kan komma att lösas av våra lätta förband såsom 2. Amfibiebataljonen och Luftburna Bataljonen. Dessa lätta infanteriförband saknar tunga direktriktade vapen och blir alltså mer beroende av understöd från indirekt eld och marksamverkande attackflyg samt nyttjande av minor. Därför kan det vara intressant att undersöka hur utländska förband som ställts inför liknande uppgifter åstadkommit verkan genom kombinerad bekämpning, ett koncept som bygger på att samverkande vapensystem som kompletterar varandra levererar större verkan mot fienden än om de nyttjas var för sig.

Under Falklandskriget stred lätta brittiska infanteriförband efter luftlandsättning och landstigning huvudsakligen till fots, ett uppträdande som våra svenska lätta förband kan tvingas till i framtiden. Trots avsaknad av tyngre direktriktade vapensystem och närmast obefintlig tillgång på stridsfordon lyckades de numerärt underlägsna anfallande brittiska styrkorna slå försvarsgrupperade argentinska förband på flera platser, dessutom ofta efter anfall mot höjder.² Denna likhet med nutida förband, både avseende uppträdande och uppgifter, skapar möjligheter för en fallstudie vars resultat blir intressanta även i dagens kontext.

Syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka om lätta infanteriförband som stridit till fots under en konventionell modern konflikt har använt konceptet kombinerad bekämpning som metod för att utveckla verkan. Undersökningen syftar även till att belysa hur denna verkan i så fall skapats och vilka faktorer som

¹ Taktikreglemente för Marinstridskrafterna, TRM (Stockholm: Försvarsmakten, 2010) s. 03-22

² Gordon Smith, *Battles of the Falklands War* (Shepperton: Ian Allan Ltd. 1989) s. 99-110

varit nödvändiga. Därutöver syftar undersökningen till att lyfta fram de specifika aspekter som påverkat möjligheterna till kombinerad bekämpning under en amfibieoperation.

Det fall som kommer studeras är brittiska markoperationerna under Falklandskriget.

Frågeställningar

1. Lyckades de brittiska markförbanden skapa verkan genom kombinerad bekämpning under Falklandskriget, och i så fall hur?
2. Vilka aspekter påverkade möjligheten till kombinerad bekämpning just p.g.a. att operationen var en amfibieoperation?

Avgränsningar

Av de markförband som britterna skickade till Falklandsöarna återfanns bland andra Parachute Regiment vars två deltagande bataljoner, 2 Para och 3 Para, kom att utkämpa tre strider eller slag. 2 Para var den enda brittiska bataljonen under konflikten som kom att strida vid mer än en plats, således även den enda som fick chansen att implementera de lärdomar som drogs efter den första. 3 Para utkämpade den, för britterna, enskilt blodigaste striden en tid efter 2 Paras inledande slag vid Darwin – Goose Green.

Parachute Regiment betraktades då som nu som en elitenhet inom det brittiska infanteriet, de roterade inte i likhet med andra regementen mellan rollerna som lätt, motoriserat och mekaniserat infanteri utan tränade enbart för sin roll som lätt luftlandsättningsförband. Således övade förbandet huvudsakligen för den typ av operation som man ställdes inför på Falklandsöarna vilket gör dem intressanta för denna fallstudie. Hur löste ett förband som borde vara bland de bästa, för denna typ av operation, uppgiften?

Brittiska Royal Marines deltagande förband karaktäriseras visserligen även de av markrörlighet i huvudsak till fots. Ur kvalitetsynvinkel skulle denna undersökning lika gärna kunna fokusera på dessa. Dock måste undersökningen begränsas med hänsyn till tillgänglig tid och tillåtet omfång varför Parachute Regiments tre strider väljs som undersökningsobjekt.

Tidigare forskning

Brittiska officeren Andrew M. Pullan skrev 1999 sin mastersuppsats med titeln *“The British Infantry in the Falklands Conflict: Lessons of the Light Infantry in 1982 and their Relevance to the British Army at the Turn of the Century”*. En av slutsatserna i denna uppsats är att den bristfälliga fredstida träningen av de brittiska infanteriförbanden resulterade i att förmågan till kombinerad bekämpning var undermålig. Pullan beskriver hur enheterna gjorde misstag som andra gjort i tidigare konflikter och därigenom drabbades av större förluster än vad som skulle kunna ha blivit fallet. Vidare hävdar Pullan att kulsprutan även fortsättningsvis hör hemma på varje skyttegrupp i syfte att kunna nedhålla en fiende under längre perioder, dock pekar han på behovet av att minska vikten på vapensystemen. Slutligen argumenterar Pullan även för införandet av

ett yttäckande vapensystem, exempelvis granatspruta, på plutons- eller gruppnivå i syfte att ge infanteriet större eldkraft mot en försvarsgrupperad fiende.³

Ovanstående uppsats gör ett försök att sammanfatta alla erfarenheter rörande brittiskt lätt infanteri i Falklandskriget och tar upp många förbättrings- och utvecklingspunkter. Dock redovisar den inte i vilken utsträckning kombinerad bekämpning verkligen nyttjades och hur det uppnåddes, därav kan valet av forskningsområde för denna uppsats anses bygga vidare på denna specifika fråga.

Som en kontrast till Pullan hävdar Thomas R. Hogan i sin uppsats "*No Shells, No Attack. The Use of Fire Support by 3 Commando Brigade Royal Marines During the 1982 Falkland Islands War*" att den brittiska förmågan till infanterimanöver understött av artilleri var av avgörande betydelse för utgången av kriget. Även den psykologiska verkan av artilleriunderstöd lyfts fram som en avgörande faktor för framgång.⁴

Denna uppsats kontrasterar alltså Pullans bild av de brittiska markförbanden som enheter med dåliga förutsättningar för kombinerad bekämpning. Med utgångspunkt i motsättningarna mellan uppfattningarna på forskningsområdet kan det anses relevant att närmare studera några exempel på brittisk kombinerad bekämpning och verkan under konflikten.

Harry G. Summers, Jr. fokuserar i kapitlet "Ground Warfare Lessons" i *Military Lessons of the Falklands Islands War* på paradoxen att ett av de första riktigt moderna krigen, där tillgången på högteknologi var stor på båda sidor, ändå avgjordes genom markoperationer med lätt infanteri. I Summers text lyfts de moraliska faktorerna och viljan fram, någon egentlig analys av striderna görs inte. Istället framhävs amfibieoperationer och lätt infanteri som tidlösa företeelser, det konstateras att militära operationer även i framtiden tycks komma att avgöras av styrkor iland.⁵

Detta verks översiktliga karaktär stödjer uppfattningen att det är meningsfullt att undersöka striderna mer i detalj och med utgångspunkt i kombinerad bekämpning.

Brittiska officeren och tillika kompanichef i Scots Guards under konflikten J.P.Kiszely understryker däremot vikten av kombinerad bekämpning i *The Falklands Conflict Twenty Years On, Lessons for the Future*. Kiszely beskriver sina allmänna lärdomar från den strid hans bataljon utkämpade, han fokuserar på vikten av förbandsanda och sammanhållning för att överleva striden samtidigt som han hävdar att Scots Guards

³ Andrew M. Pullan, *The British Infantry in the Falklands Conflict: Lessons of the Light Infantry in 1982 and their Relevance to the British Army at the Turn of the Century* (Fort Leavenworth: US Army Command and General Staff College, 1999)

⁴ Thomas R. Hogan, *No Shells, No Attack. The Use of Fire Support by 3 Commando Brigade Royal Marines During the 1982 Falkland Islands War* (Army War College Carlisle Barracks, 1989)

⁵ Harry G. Summers, Jr. (kapitelförfattare), Bruce W. Watson & Peter M. Dunn (red.), *Military Lessons of the Falklands Islands War* (Boulder: Westview Press Inc., 1984)

träning gjort dem väl förberedda.⁶ Denna bild kontrasterar delvis mot Andrew M. Pullan som i ovan nämnda uppsats hävdar att speciellt Welsh och Scots Guards brister i utbildning avseende kombinerad bekämpning ledde till onödigt stora förluster.

Avslutningsvis kan forskningsläget beskrivas som något spretigt varför en fortsatt undersökning mycket väl kan motiveras genom att fokusera på de brittiska förbandens nyttjande av kombinerad bekämpning som metod för att nå verkan. Fokus bör i denna undersökning ligga på analys utifrån ett militärteoretiskt perspektiv eftersom ett klart underskott av den typen av angreppssätt går att skönja i ovanstående verk.

Disposition

I detta första kapitel har problemformulering med uppsatsens syfte och frågeställningar redogjorts för. Denna problemformulering har satts in i ett sammanhang genom en kort redogörelse för tidigare forskningsläge med tonvikt på utländska rapporter om lärdomarna från Falklandskriget.

I kapitel två, Metod, motiveras undersökningens utformning och de aspekter som måste beaktas i syfte att göra undersökningens resultat användbara på andra fall. Vidare värderas och beskrivs den litteratur som nyttjats.

I kapitel tre, Teori, förklaras de två teorier som undersökningen använder. Den ena teorin utgör själva kärnan i de delfrågor som genom operationalisering skapas av undersökningens frågeställningar, den andra teorin nyttjas partiellt i syfte att skapa indikatorer på den första teorins principer.

I kapitel fyra, själva undersökningen, redogörs för tre fall. Dessa tre fall är de tre slag Parachute Regiment utkämpade på Falklandsöarna. Efter varje fall följer en analys, delfråga för delfråga. Näst sist i kapitlet sammanfattas de viktigaste slutsatserna från analysen av de tre fallen. Avslutningsvis ges förslag på vidare forskning som kan vara intressant vid framtida uppsatsskrivande på officersprogrammet.

Sist återfinns litteraturförteckningen.

⁶ J.P. Kiszely (kapitelförfattare), Stephen Badsey, Rob Havers & Mark Grove (red.), *The Falklands Conflict Twenty Years On, Lessons for the Future* (Abingdon: Frank Cass, 2005)

Kapitel 2: Metod

Undersökningens utformning

Denna undersökning har utformats som en fallstudie av de brittiska markoperationerna på Falklandsöarna i syfte att på ett djuplodande vis svara på frågor om hur lätt infanteri har nyttjat kombinerad bekämpning som metod för verkan. Fördelar med fallstudier är bland annat möjligheten att ägna stor del av uppmärksamheten och tiden åt ett fall, vidare hamnar fokus snarare på studier av processer och beslut än kvantitativa resultat, stor frihet finns avseende vilka källor som används och slutligen bygger resultaten på ett verkligt fall till skillnad mot exempelvis experiment.⁷

Valet av fallstudie som undersökningsmetod i detta fall kan motiveras genom att kombinerad bekämpning och strid är komplicerade händelseförlopp där olika fall kan vara svåra att direkt jämföra. Att hitta två eller flera fall som är så lika att bara en variabel skiljer dem åt är svårt för att inte säga omöjligt. Genom att genomföra en fallstudie försöker sig denna uppsats inte på att skilja ut enskilda variabler utan försöker snarare beskriva hur och varför taktiska chefer och förband har utvecklat och använt kombinerad bekämpning som metod för verkan i ett fall som under rätt förutsättningar är representativt för andra.

En av de största invändningarna mot fallstudier som forskningsmetod är just frågan om huruvida det går att generalisera utifrån en fallstudie. För att generaliseringar skall vara möjliga pekar Denscombe på att tre huvudkriterier måste uppfyllas.

- Även om fallet i vissa avseenden är unikt måste det ingå i en större kategori.
- Graden av likhet med andra enheter i samma kategori får inte vara för liten.
- Fallet måste beskrivas tillräckligt noggrant för att läsaren/användaren av forskningsresultaten själv skall kunna göra en bedömning om de är relevanta i det fall hen vill applicera dem på.⁸

De brittiska förbandens markoperationer under Falklandskriget valdes ursprungligen som forskningsobjekt just för förbandens likhet med vissa svenska, men även utländska, nutida lätta manöverförband. Förbanden i brigaden kännetecknades av markrörlighet huvudsakligen till fots, mycket låg tillgång till bandgående transportfordon och endast ett fåtal lätta stridsfordon under en kort period. Transporthelikoptrar var en mycket begränsad resurs och attackhelikopterunderstöd saknades. Alla dessa faktorer bär likheter med de resurser som den svenska Försvarsmakten idag kan skaka fram i händelse av konflikt. Understödet skiljde sig från det som svenska förband har tillgång till avseende kraftfull indirekt eld från fartygsartilleri samt marinflyg. Dessa förmågor kommer inom överskådlig framtid inte finnas i svenska försvarsmakten, men väl hos nationer vi samarbetar med såsom just Storbritannien. Härigenom kan de två första punkterna anses

⁷ Martyn Denscombe, *Forskningshandboken* (Lund: Studentlitteratur AB, 2009) s. 59-62

⁸ Ibid. s. 68-70

vara uppnådda, den tredje avhandlas i empirin genom mer ingående beskrivning av förbandens organisation och vapensystem.

Undersökningen byggs upp kring en teori med vars hjälp uppsatsens frågeställningar operationaliseras. I syfte att underlätta analysen används indikatorer på de principer som den första teorin innehåller. Dessa indikatorer skapas genom användande av doktrinära tolkningar av ytterligare en teori. De frågor som därigenom skapas har sådan handfast karaktär att det empiriska materialet kan behandlas med deras hjälp.

Värdering av använd litteratur

Den litteratur teorierna återfinns i är dels Robert Leonhards verk *The Art of Maneuver* och dels doktriner från svenska respektive amerikanska försvarsmakten. Dessa verks teoretiska natur gör dem svåra att värdera utifrån ett källkritiskt perspektiv då de i stort baseras på författarnas fria tänkande kring krigföring istället för empiriskt material.

Den litteratur som undersökningens fallbeskrivningar bygger på kontrasterar mot den teoretiska litteraturen genom sina beskrivande ansatser. Nedan följer en kort genomgång verk för verk i syfte att lyfta fram deras respektive karaktär.

Gordon Smiths *Battles of the Falklands War* kännetecknas av kartor och kortfattade beskrivningar av de viktigare händelserna under kriget, från den argentinska invasionen till deras kapitulation. Beskrivningarna är i huvudsak kronologiskt ordnade och tämligen korta. Exempelvis avhandlas slaget om Wireless Ridge på knappt en sida. Inga personliga upplevelser från intervjuer förekommer, perspektivet är ett ovanifrån-perspektiv med fokus på de brittiska förbanden. Tveksamheter kring folkrättsligt handlande lyfts inte fram, detta kan bero på att vissa uppgifter om exempelvis 3 Paras oegentligheter under slaget om Mount Longdon ännu inte var offentligt kända vid tiden för bokens utgivning.

Martin Middlebrooks *The Fight for the Malvinas* är skriven av en britt men baserad på intervjuer av personal från den argentinska sidan som deltog i striderna. Detta verk är ett av få på engelska som inte ensidigt skildrar den brittiska sidan utan målar en mer heltäckande bild av kriget. Uppgifterna från argentinska soldater och officerare motsäger i vissa fall den brittiska litteraturen bland annat avseende förlustsiffror och tillfångatagna men framförallt storleken på de argentinska förband som försvarade terrängen. Ett exempel på detta är att flera engelskspråkiga verk hävdar att Mount Longdon försvarades av en bataljon medan argentinare som Middlebrook intervjuat snarare talar om ett förstärkt kompani. Britterna kan vilja överdriva storleken på motståndet i syfte att visa på sin egen överlägsenhet medan argentinarna kan vilja ge en felaktig bild i syfte att skapa en mindre ofördelaktig bild av förlusten.

Lawrence Freedmans *The Official History of the Falklands Campaign, Volume II War and Diplomacy* är andra delen av ett band om två delar som gör ett försök att skapa en helhetsbild av konflikten ur ett brittiskt perspektiv. Freedman fokuserar till stor del på diplomatin och politiken och lämnar lite utrymme för

uttömmande beskrivningar om slagen. Flera av slagen avhandlas på ett fåtal sidor i en bok omfattande runt 800 sidor. Inte heller detta verk berör de påstådda brittiska brotten mot folkrätten, åtminstone inte under beskrivningarna av slagen. Detta kan ses som en tendens att skönmåla de brittiska insatserna, däremot framstår Freedman som trovärdig i sina redogörelser av rent taktiska händelser. Detta till trots problematiserar han inte de olika taktiska besluten, lite eftertanke ägnas åt att analysera dessa och ifrågasätta britternas handlande.

Max Hastings och Simon Jenkins *The Battle for the Falklands* ger en översiktlig bild av konflikten från politik till sjö- och luftstriderna samt markoperationerna. Den kompletterar ovanstående verk i pusslet att skapa en bild av striderna i de tre aktuella fallen. I likhet med Freedman lägger författarna förhållandevis liten vikt vid uttömmande taktiska beskrivningar och analyser.

John Frosts *2 Para Falklands, The Battalion at War* har tillsammans med nedanstående verk varit den mest användbara litteraturen. Frosts egen militära bakgrund tycks ha bidragit till mer avancerad analys av striderna ur ett taktiskt perspektiv samtidigt som dessa skildras på ett detaljerat och uttömmande vis. Dock bygger boken på material insamlat av en av bataljonens officerare, något som både underbygger dess trovärdighet men samtidigt underminerar dess oberoende. Som grund för taktisk analys ur ett militärteoretiskt perspektiv utgör den dock en god grund.

Cristian Jennings och Adrian Weales *Green-Eyed Boys, 3 Para and the Battle for Mount Longdon* är i likhet med Frosts verk ett mer uttömmande alster som ursprungligen författades i syfte att undersöka de anklagelser om brott mot folkrätten som en förstahandskälla inifrån bataljonen sade sig ha bevittnat under kriget. Samtidigt som författarna genom intervjuer försökt skapa en bild av dessa påstådda oegentligheter skapade de en detaljerad taktisk redogörelse för striden. Detta verk bedöms som trovärdigt då det både ger denna noggranna bild av förloppet samtidigt som den uttalat syftar till att lyfta fram sådant som ur ett brittiskt perspektiv kan ses som ofördelaktigt.

Kapitel 3: Teori

Som analysverktyg för denna undersökning har valts två teorier, dels teorin om de grundläggande förmågorna, dels Robert Leonhards teori om den kombinerade bekämpningens tre principer.

Teorin om de grundläggande förmågorna är "grundläggande" inte bara till namnet utan även till innehållet. Dess behandling av verkan, rörelse, skydd, ledning, underrättelser och uthållighet utgör den basala grunden som många teorier i krigsvetenskap kan knytas till. Anledningen till att denna uppsats nyttjar teorin är dess karaktär av sorteringsverktyg snarare än dess (obefintliga) förklaringskraft. Med hjälp av teorin och de uttolkningar som finns avseende i vilka syften verkan kan projiceras mot fienden använder denna uppsats teorin för att finna indikatorer på kombinerad bekämpning. Med teorin som ett stödjande redskap underlättas användandet av Leonhards teori eftersom den sistnämnda betraktar kombinerad bekämpning som en tredelad företeelse där verkan måste användas i olika syften för att uppnå just en kombinerad bekämpning.

Leonards teori om den kombinerade bekämpningens tre principer är intressant eftersom den utvecklar det antagande som andra teoretiker har gjort om den kombinerade bekämpningens natur. House konstaterar till exempel att vapenslag och vapensystem måste användas tillsammans för att maximera effektiviteten och överlevnadsgraden på stridsfältet, det ena systemets styrkor måste kompensera för det andra systemens svagheter.⁹ Leonhard däremot nöjer sig inte med detta utan ser den kombinerade bekämpningen som en mer komplicerad företeelse som bjuder fler fördelar för den som lyckas åstadkomma den fullt ut. Därför kan hans teori anses som mer välutvecklad och därigenom lämpligare för fortsatt analys av de aktuella striderna i denna undersökning.

Teorin om de grundläggande förmågorna

Teorin om de grundläggande förmågorna (verkan, rörlighet, skydd, underrättelser, uthållighet och ledning) används frekvent i Försvarsmakten och återfinns såväl i Militärstrategisk doktrin som i Doktrin för markoperationer och Doktrin för marina operationer. De sex förmågorna är avsedda att användas som ett verktyg för analys av komplexa situationer och inte som funktioner som regelmässigt måste tillmätas lika stor vikt.¹⁰ För att nå stridens målsättningar måste förmågorna kombineras på varierande vis över tiden. Ibland måste underrättelser prioriteras framför annan verksamhet, i nästa läge kanske verkan. Dock påverkar alla förmågorna varandra och erfarenhet att prioritera vilken förmåga som för tillfället är viktigast är ett av de svåraste men samtidigt för stridens utgång mest avgörande krav som ställs på taktiska chefer.¹¹

⁹ Jonathan M. House, *Toward Combined Arms Warfare: A Survey of 20th-Century Tactics, Doctrine, and Organization*, Research Survey No. 2 (Fort Leavenworth, Kansas: Combat Studies Institute, 1984) s.2

¹⁰ *Militärstrategisk doktrin, MSD* (Stockholm: Försvarsmakten, 2011) s. 57

¹¹ *Doktrin för markoperationer, DMarkO* (Stockholm: Försvarsmakten, 2005) s. 63

Denna syn på de grundläggande förmågorna återfinns även i andra nationers reglementen. I exempelvis amerikanska arméns brigadreglemente diskuteras de sex *warfighting functions* som aspekter militära chefer måste ta i beaktande vid planering av operationer.¹²

Trots de sex förmågornas inbördes beroende skiljer sig en från de övriga, nämligen verkan. Verkan åstadkoms genom bekämpning och annan verksamhet som påverkar fienden i syfte att reducera hans förmåga och vilja till fortsatt kamp.¹³ Vi kan alltså konstatera att verkan är grunden till alla militära operationer, dvs. att fysiskt och psykiskt tvinga fienden att ge upp sina mål. De övriga grundläggande förmågorna möjliggör vår projicering av verkan mot fienden. Rörlighet tar våra verkanssystem till platser varifrån de kan sättas in, underrättelser anger var den platsen är, skydd gör att verkanssystemet överlever så länge att vi hinner nyttja det, uthållighet krävs för att systemet skall fungera när det väl sätts in i strid och ledning samordnar alla funktionerna i syfte att nå bekämpning av fienden.

Med utgångspunkt i verkan som ett medel för att nå målen med striden exemplifierar svensk doktrin olika specifika syften med verkan. Verkan kan bland annat nyttjas för att:

- Bryta fiendens vilja till kamp.
- Tillfoga fienden avgörande förluster.
- Påverka fiendens förmåga till ledning.
- Möjliggöra egen rörelse (genom att förhindra fienden att verka).
- Tvinga fienden till rörelse.
- Hindra fienden från att verka.
- Påverka terräng- och siktförhållanden.
- Påverka fienden på hans djup.
- Övrraska fienden.¹⁴

I amerikanska arméns brigadreglemente finner vi en liknande beskrivning av hur verkan (*warfighting function: fires*) nyttjas vid anfall, ett exempel på teorins grundläggande men väl spridda och använda karaktär. Nedan sammanförs de amerikanska syftena med verkan med närmaste svenska motsvarighet.

- *Position indirect fire assets well forward to exploit weapons ranges and preclude untimely displacement.* (Påverka fienden på hans djup.)
- *Plan fires for leading elements.* (Möjliggöra egen rörelse.)

¹² *Field Manual 3-90,6 Brigade Combat Team* (Washington: Department of the Army, 2010), hämtad 2013-04-09 http://armypubs.army.mil/doctrine/DR_pubs/dr_a/pdf/fm3_90x6.pdf

¹³ *DMarkO* (2005) s. 67

¹⁴ *Ibid.* s.69

- *Plan fires for the neutralization of bypassed enemy combat forces.* (Tillfoga fienden avgörande förluster.)
- *Plan preparation fires, when required, to weaken the enemy's resistance. These fires disrupt, destroy, or damage his defense.* (Tillfoga fienden avgörande förluster/påverka terräng- och siktförhållanden.)
- *Plan targets to protect assaulting troops by destroying, neutralizing, or suppressing enemy direct fire weapons.* (Hindra fienden att verka/möjliggöra egen rörelse.)
- *Plan fires against enemy reinforcements during the attack and to support friendly consolidations once the objective has been seized.*¹⁵ (Hindra fienden från att verka.)

Eftersom Leonhards principer, som framgår nedan, är förhållandevis generella behövs indikatorer på dem. Detta kommer att skapas med ovanstående doktrinära syften med verkan.

Leonhards teori om den kombinerade bekämpningens tre principer

Robert Leonhards teori om den kombinerade bekämpningens tre principer är en naturlig fortsättning på hur verkan mot fienden skapas på effektivast möjligast vis. Teorins huvudpoäng är att man genom att kombinera verkan (eller ibland hot om verkan) från flera typer av verkanssystem når fördelar som inte hade varit möjliga att uppnå om respektive system använts var för sig.

Svenska doktriner och reglementen använder både begreppet kombinerad bekämpning och begreppet gemensamma operationer för att beskriva det som Leonhard kallar kombinerad bekämpning. Kombinerad bekämpning beskrivs i svensk doktrin i likhet med grundteorin som system i samverkan som genom att nyttjas tillsammans skapar ett resultat som blir större än om de använts var för sig.¹⁶

Gemensamma operationer beskrivs som operationer där stridskrafter verkande i olika arenor (mark, sjö, luft) strävar mot gemensamma mål.¹⁷ Ett exempel på detta är när marinstridskrafter understödjer markstridskrafter med indirekt eld.

Denna uppdelning kan ifrågasättas då definitionen av begreppet gemensamma operationer förutsätter att stridskrafterna i de olika arenorna i normalläget inte skulle ha samma mål. Målet för alla stridskrafter borde ju vara att nå största möjliga verkan mot fienden i syfte att bryta hans fortsatta vilja till kamp. Därutöver medför den teknologiska utvecklingen att stridskrafter som tidigare varit bundna till en arena plötsligt kan verka i en arena till. Ett exempel på detta är tillförseln av obemannade flygfarkoster till markförband.

¹⁵ *Field Manual 3-90,6 Brigade Combat Team* (2010) hämtad den 2013-04-09
http://armypubs.army.mil/doctrine/DR_pubs/dr_a/pdf/fm3_90x6.pdf

¹⁶ *Markstridsreglemente 6 Bataljon, förhandsutgåva 4* (Stockholm: Försvarsmakten, 2012) s. 57

¹⁷ *DMarkO* (2005) s. 44

Därför kommer denna undersökning i fortsättningen endast nyttja begreppet kombinerad bekämpning i betydelsen vapensystem som hotar och bekämpar en och samma fiende.

Leonhards första princip är den **komplementära principen**. Genom att sammanföra olika truppslag, vapenslag och deras respektive vapensystem under en ledning kan man kompensera de respektive systemens svagheter med övriga systems styrkor.¹⁸ Ett klassiskt exempel på detta är hur infanteri kompletterar stridsvagnsförband vid strid i bebyggelse eller i skog genom att skydda stridsvagnarna från fiendens infanteri och deras närpansarvärnsvapen. Verkan som kan utvecklas av system i samverkan är oproportionerligt stor jämfört med den verkan respektive system kan leverera var för sig.

Den andra är **principen om dilemman**. Genom att fienden försöker möta ett av hoten från de samverkande systemen tvingas han göra sig sårbar för andra system.¹⁹ Ett exempel på detta är artilleribeskjutning av en fientlig mekaniserad skyttepluton i stridsställningar som försvarar ett terrängparti mot ett skyttekompani med pansarvärnsrobot. Om fienden gör uppsittning och försöker omgruppera ut ur artillerielden tvingas han göra sig sårbar för pansarvärnsvapnen, omgrupperar han inte får han stora förluster av artillerielden.

Leonhards tredje princip är **principen om fördelaktig terräng**. Genom att nyttja samverkande vapensystem rätt kan den taktiska chefen tvinga fienden till den terräng där han är som mest sårbar.²⁰ Materiellt sett jämbördiga stridsvagnsförband skall inte mötas med egna stridsvagnar på öppna ytor där kanonens penetration och pansarets tjocklek är det enda som avgör. Fientliga stridsvagnar skall istället tvingas att framrycka i bebyggelse eller skogsterräng där deras svårighet till observation gör dem sårbara för infanteri med närpansarvärnsvapen och deras begränsning i rörelsefrihet utsatta för indirekt eld med hårdmålsammuniton. Genom tillgång till olika förbandstyper och vapensystem kan den taktiska chefen strida med det mest lämpade systemen i respektive terräng. En viktig utgångspunkt i manöverkrigföring är enligt Leonhard inte bara att slå mot fiendens kritiska sårbarheter utan även att göra det i den mest fördelaktiga terrängen med vapensystem som är *annorlunda* de system man avser att bekämpa. Infanteri skall undvika att nyttjas mot infanteri, stridsvagnar skall undvikas att användas mot stridsvagnar.²¹

Utifrån detta kan man anta att den förbandstyp denna uppsats undersöker, alltså marint eller luftlandsatt infanteri vilka i regel saknar understödjande fordon med kanoner och automatkanoner, i större utsträckning blir beroende av indirekt eld, marksamverkande attackflyg och minor. Detta återspeglas även i Markstridsreglemente 5 Kompani,

¹⁸ Robert R. Leonhard, *The Art of Maneuver* (Novato: Presidio Press, 1991) s. 93

¹⁹ Ibid. s. 94

²⁰ Ibid. s. 97

²¹ Leonhard (1991) s. 111

Vid kompanier som i huvudsak strider avsuttet utgör indirekt eld det viktigaste vapnet och stor vikt skall läggas på att eldledare kan grupperas i rätt terräng.²²

Operationalisering av frågeställningarna

Analysverktyg för undersökningen

I syfte att skapa användbara delfrågor som besvarar undersökningens frågeställningar kommer Leonhards teori om den kombinerade bekämpningens tre principer sammanföras med de syften för verkan som teorin om de grundläggande förmågorna innehåller. Detta syftar till att skapa indikatorer på Leonhards tre principer som i sig själva är ganska generella och alltså behöver tydliggöras.

Leonhards första princip, den komplementära principen, tar upp den aspekt som är kärnan i kombinerad bekämpning. Flera system som samverkar kompletterar varandras svagheter med respektive systems styrkor och därigenom kan maximal verkan levereras i varje situation som förbanden ställs inför. Denna princip tycks fokusera på de egna förbanden och systemen, därför kan syften med verkan med starkt fokus på egen förmåga användas som indikatorer på denna princip.

- Tillfoga fienden avgörande förluster
- Hindra fienden från att verka (*genom egen verkan*)
- Möjliggöra egen rörelse (*genom egen verkan*)

Leonhard andra princip, principen om dilemman, handlar om att utsätta fienden för flera problem samtidigt och inte bara ett i taget. Detta skapar svåra och i bästa fall hopplösa situationer för fienden oavsett vad han väljer att göra, dessutom kräver de svåra situationerna mycket av hans förmåga till ledning. Härigenom kan denna princip sägas ha ett starkt fiendefokus varför nedanstående syften med verkan kan nyttjas som indikatorer.

- Bryta fiendens vilja till kamp
- Påverka fiendens förmåga till ledning
- Övrraska fienden

Leonhards tredje princip, principen om fördelaktig terräng, har helt uppenbart ett terrängfokus genom ambitionen att tvinga eller leda fienden till terräng där han förlorar fördelarna med sina vapensystem. Målet är att bekämpa fienden med vapensystem eller vapenslag som befinner sig i sin mest lämpade miljö samtidigt som fienden befinner sig i olämplig terräng. Härigenom kan nedanstående syften med verkan sägas utgöra indikatorer på principen.

²² *Markstridsreglemente 5 Kompani, förhandsutgåva 5* (Stockholm: Försvarmakten, 2012) s. 48

- Tvinga fienden till rörelse
- Påverka terräng- och siktförhållanden

De indikatorer som identifierats ovan räcker naturligtvis inte för att avgöra om kombinerad bekämpning har förelegat, indikatorerna måste ses i ljuset av respektive principals andemening. Ändock kan de vara lämpliga verktyg som förenklar karakteriseringen av de aktuella striderna under Falklandskriget.

Nedbrytning av undersökningens frågeställningar

Denna undersöknings första frågeställning löd:

Lyckades de brittiska markförbanden skapa verkan genom kombinerad bekämpning under Falklandskriget, och i så fall hur?

Genom ovanstående analysverktyg skapat av Leonhards principer och indikatorer hämtade från syften med verkan kan frågan besvaras med hjälp av tre delfrågor, dessa lyder som följer:

1. (Hur) kompletterade olika vapensystem varandra i strävan att tillfoga fienden avgörande förluster, hindra fienden från att verka och möjliggöra egen rörelse?
2. (Hur) skapade samverkande vapensystem dilemman för fienden i strävan att bryta hans vilja till kamp, påverka hans förmåga till ledning och överraska honom?
3. (Hur) tvingade samverkande vapensystem fienden till för honom ofördelaktig terräng genom verkan och genom att påverka terräng- och siktförhållanden?

Undersökningens andra frågeställning löd:

Vilka aspekter påverkade möjligheten till kombinerad bekämpning just p.g.a. att operationen var en amfibieoperation?

Denna frågeställning kräver ingen ytterligare nedbrytning i delfrågor. Genom att nyttja frågan i sig själv vid analysen av fallet kan den besvaras. Därför benämns undersökningens andra frågeställning även som delfråga 4.

Kapitel 4: Kombinerad bekämpning som metod för verkan under Parachute Regiments strider

Nedan kommer de tre striderna som Parachute Regiment utkämpade, var för sig, inledningsvis beskrivas och därefter analyseras med hjälp av undersökningens fyra delfrågor. Därefter följer ett avsnitt med slutsatser dragna från de tre fallen.

2 Para - Slaget vid Darwin-Goose Green

Den första större infanteristriden under Falklandskriget kom att bli slaget om Darwin-Goose Green. Brigadgeneral Julian Thompson, chef för 3 Commando Brigade, var missnöjd över uppgiften att ta de två bosättningarna Darwin och Goose Green eftersom dessa plattser och den där grupperade argentinska styrkan inte låg mellan de brittiska styrkornas landstigningsplats i San Carlos Waters och fälttågets huvudmål Port Stanley. Trots detta insisterade regeringen i London på att den fientliga enheten skulle krossas i syfte att vinna en tidig seger syftande till att stärka hemmaopinionen.²³

Efter ett avbrutet försök till framryckning söderut (den 23 maj då dåligt väder inte möjliggjorde framflygning av artilleri med helikopter) kom 2. bataljonen från Parachute Regiment (2 Para) slutligen iväg den 26 maj från Sussex Mountains där de väntat i flera dagar på order. P.g.a. kraftigt begränsad helikopterkapacitet flögs endast tre 105-mm haubitsar fram för att understödja bataljonen, därutöver kom bataljonen att understödjas av HMS Arrow med en snabbskjutande 4.5 tums kanon i farvattnen väst om Darwin och Goose Green.²⁴ HMS Arrows kanon sågs som likvärdig ett helt sex-pjäsbatteri med 105-mm haubitsar, något som kan ha understött beslutet att inte vänta med anfallet i syfte att flyga in fler pjäser.²⁵ Vidare lämnades sex av granatkastarplutonens åtta 81-mm pjäser eftersom fordon för transport av pjäser och ammunition saknades. Detta i syfte att medföra en relevant mängd ammunition till de två som medfördes, burna av understödskompaniet. De förfrågningar som gjordes om tilldelning av lätta stridsfordon eller bandvagnar avslogs med hänvisning till terrängens beskaffenhet.²⁶

Anfallet kom att genomföras med sammanlagt runt 620 man fördelat på tre skyttekompanier (A, B och D Company) med tre plutoner vardera, ett spaningskompani om två plutoner (C Company), ett stab- och trosskompani samt ett understödskompani (benämns S Company). Huvudsaklig manöverstyrka var de tre skyttekompanierna som tillsammans bestod av runt 300 man. Den argentinska styrkan i området uppgick till runt 1000 man. Dessa utgjordes av flygvapenpersonal vilka bevakat och servat de lätta attackplan,

²³ Martin Middlebrook, *The Fight for the Malvinas* (London: Penguin Group, 1989) s. 177

²⁴ Lawrence Freedman, *The Official History of the Falklands Campaign, Volume II War and Diplomacy* (Abingdon: Routledge, 2005) s. 565-567

²⁵ Max Hastings & Simon Jenkins, *The Battle for the Falklands* (London: W.W. Norton & Company, Ltd., 1983) s. 238

²⁶ *Ibid.* s. 238

Pucaras, som tidigare varit baserade på Goose Greens enkla landningsbana samt en infanterienhet om cirka 550 man. Huvuddelen av dessa var värnpliktiga med endast grundläggande utbildning. Styrkan förfogade över fyra 105-mm haubitsar, två 81-mm och en 120-mm granatkastare, en rekylfri pansarvärnskanon samt två 35-mm och sex 20-mm luftvärnsautomatkanoner. Värt att notera är att haubitsarna hade sammanlagt 1800 granater, att jämföra med britternas upplag på runt tusen till sina tre 105-mm.²⁷

Darwin och Goose Green var (och är) två bosättningar med sammanlagt runt 200 invånare på den smala landremsa som förbinder östra Falkland och Lafonia, på sitt smalaste ställe bara någon kilometer bred. Eftersom 2 Paras förfrågningar om landstigningsfartyg eller helikoptrar avslagits p.g.a. låg tillgång på dessa fåtaliga resurser tvingades bataljonen anfalla från den uppenbara riktningen, norrifrån. Möjligheten till överraskning förbättrades inte heller av BBC:s rapport i etern om att ett brittiskt anfall mot Darwin och Goose Green vara nära förestående.²⁸

Den 27:e maj befann sig bataljonen vid Camilla Creek House omedelbart norr om näset med Darwin och Goose Green. Spaningspatruller med bataljonens eldledare för fartygsartilleri framgrupperade och ledde in två Harriers som bombade och besköt de argentinska ställningarna i ett försök att slå ut deras artilleri, detta misslyckades dock och ett av planen träffades av luftvärnseld varför piloten tvingades överge planet under tillbakaflygningen.²⁹

Anfallet började 280200Z May³⁰ med beskjutning av de argentinska positionerna från HMS Arrow. 120 granater slog ner till 280600Z då eldabrott omöjliggjorde understöd till 280800Z, en två timmars lucka i understödet som bl.a. märktes i undermålig stridsfältsbelysning.³¹ Därefter sköt fartyget mer tills det tvingades lämna området 280920Z p.g.a. hotet från argentinskt flyg.³² 280230Z påbörjades anfallet till fots av A Company (A Coy) som endast mötte svagt motstånd vid Burntside House. B Coy och D Coy anföll på högerflanken, mötte svårare motstånd och i D Coy stupade tre briter. Än så länge hade man bara stött på argentinska förposter, huvudförsvarslinjen gick längre söderut längs med en buskbeväxt ravin mellan Darwin och Boca House. Denna första del av anfallet understöddes förutom av fartygsartilleri också av understödskompaniet som med kulspruteplutonen och pansarvärnsrobotplutonen verkade från en höjd

²⁷ Middlebrook (1989) s. 178-179 samt John Frost, *2 Para Falklands, The Battalion at War* (London: Buchan & Enright, 1983) s. 100

²⁸ Hastings & Jenkins (1983) s. 239

²⁹ Middlebrook (1989) s. 180

³⁰ I fortsättningen anges tider i detta format: 280200Z May 82 = 28:e maj, kl. 02:00, Z=Greenwich-tid, 1982, månad och år utelämnas när så är lämpligt.

³¹ Frost (1983) s. 65

³² Freedman (2005) s. 567

norr om Camilla Creek. Denna gruppering omöjliggjorde fortsatt direkt understöd när de anfallande kompanierna framryckte söderut efter de första sammanstötarna och tvingade S Coy till en lång omgruppering för att komma ifatt övriga bataljonen på väg ner mot Goose Green.³³

A Coy fortsatte anfallet mot Coronation Point som togs 280920Z utan något motstånd. Samtidigt utsattes bataljonen som helhet för intensiv argentinsk artilleribeskjutning. Effekterna av denna dämpades dock av markens mjukhet. Detta i kombination med dåliga granater som i vissa fall inte ens detonerade resulterade i färre brittiska förluster än vad som skulle kunna ha blivit fallet.³⁴ Dock ledde beskjutningen till svårigheter att förse de brittiska haubitsarna och granatkastarna med ammunition.³⁵

Vid Darwin Hill stötte A Coy på hårt motstånd, argentinska enheter hindrade anfallet från väl förberedda stridsställningar som nyttjade naturliga möjligheter till skydd i ravinerna. Samtidigt lämnade HMS Arrow området, 105-mm batteriet förbrukade sin ammunition i hög takt och undermålig positionering av egna förbanden försvårade understöd. Haubitsarna sköt även på gränsen av sin räckvidd vilket ökade risken för vådabekämpning.³⁶ Dessutom var bataljonens skyttekompanier utanför granatkastarplutonens räckvidd då dessa var i full färd med att omgruppera. Sammantaget fanns i detta läge alltså inget understöd omedelbart tillgängligt eftersom vädret även omöjliggjorde start med Harriers från hangarfartyget till havs. Argentinarerna däremot anföll det brittiska 105-mm-batteriet med två Pucarás, dock utan att lyckas tillfoga pjässerviserna några förluster.³⁷

2 Para befann sig runt 281000Z i något som kom att börja likna ett dödläge. I takt med att dagen grydde tycktes de argentinska soldaterna få nytt mod och bjuda starkare motstånd. B Coy mötte starkt motstånd vid Boca House där de utsattes för intensiv direkt och indirekt eld. P.g.a. ammunitionsbrist vid granatkastarplutonen kunde tillräckligt understöd ej utvecklas.³⁸ Kompanicheferna vid B, C och D Coy gav positiv rapportering men bataljonchefen fokuserade fullständigt på A Coys fastskjutna position invid Darwin Hill. Han fortsatte att pressa på kompanichefen trots att denne inte kunde erhålla det understöd han efterfrågade. Slutligen, efter en misslyckad framstöt från A Coy, stormade bataljonchefen själv i täten av en liten styrka. Han blev omedelbart nedkämpad av argentinarerna.³⁹

³³ Frost (1983) s. 64

³⁴ Frost (1983) s. 66

³⁵ Freedman (2005) s. 268

³⁶ Middlebrook (1989) s. 185

³⁷ Frost (1983) s. 70-71

³⁸ Hastings & Jenkins (1983) s. 244

³⁹ Freedman (2005) s. 570

Efter dessa fruktlösa försök till stormning lyckades soldater ur A Coy runt 281100Z slå ut några värn, bl.a. med hjälp av 66-mm pansarskott, efter en omfattning höger (västerut). Detta möjliggjorde upprullning av det argentinska värnsystemet.⁴⁰ Situationen vid Boca House löstes genom samordning av kompaniernas strid av ställföreträdande bataljonschefen som nu tog befälet. Understödskompaniet besköt de argentinska positionerna med Milan-pansarvärnsrobotar samtidigt som D Coy genom omfattning höger nedkämpade motståndet med understöd från artilleri.⁴¹

Understödet var fortsatt ansträngt, inga Harriers i luften, HMS Arrow fortfarande ej gripbar och ammunitionstransporterna till granatkastarplutonen fortfarande ombesörjt endast av en erövrade Landrover. En helikopter som förde in ammunition sköts ner av två Pucarar vilka gjort ett misslyckat försök att bekämpa 105-mm-batteriet vid Camilla Creek House.⁴²

Efter att motståndet vid Boca House och Darwin Hill brutits anföll C och D Coys mot flygfältet och skolhuset, A Coy avdelade en pluton till C Coy och återhämtade invid Darwin Hill. B Coy framryckte söderut för att ta höjderna väst och syd om flygfältet. Under C och D Coys anfall söderut bekämpades de av såväl indirekt eld som direktriktad eld från luftvärnsautomatkanonerna vid flygfältet. C Coys kompanichef begärde indirekt eld för att nedkämpa automatkanonerna men fick till svar att ingen var tillgänglig för tillfället.⁴³

Fyra argentinska lätta attackplan dök upp runt 281900Z och gjorde misslyckade försök att bomba britterna. Istället sköts två plan ner av en Blowpipe luftvärnsrobot respektive finkalibrig eld. Omedelbart efter att detta inträffade anlände tre stycken Harriers som nu kunnat lyfta p.g.a. det bättre vädret. Dessa bombade de kvarvarande 35-mm luftvärnsautomatkanonerna och haubitsarna med klusterbomber och lyckades nedkämpa eller tvinga bort servicen hos huvudelen av dem.⁴⁴

I ett senkommet försök att förstärka styrkan på plats flög argentinarna in 100-140 soldater från Port Stanley och Mount Kent med hjälp av sju helikoptrar. B Coy som vid det laget befann sig invid höjderna sydväst om Goose Green begärde indirekt eld som bekämpade de nyanlända soldaterna. Bland annat p.g.a. ammunitionsbrist anföll inte kompaniet utan drog sig tillbaka till högre terräng för att därifrån hindra förstärkningarna från att ansluta sig till huvudstyrkan. Dessa lyckades dock ta sig in till den nu i princip inringade huvudstyrkan under natten som följde.⁴⁵

⁴⁰ Middlebrook (1989) s. 188

⁴¹ Freedman (2005) s. 571

⁴² Ibid. s. 571

⁴³ Frost (1983) s. 85

⁴⁴ Hastings & Jenkins (1983) s. 248

⁴⁵ Middlebrook (1989) s. 194

Efter detta avvaktade 2 Para, besköt argentinska positioner med Milan-robotar och indirekt eld, men undvek fortsatt anfall.⁴⁶ Under följande dag överlämnades ett ultimatum om kapitulation. Argentinarna valde att acceptera istället för att riskera större blodspillan och slaget om Darwin-Goose Green var därmed över. De brittiska förlusterna uppgick till 18 döda och 36 skadade medan de argentinska bestod i ca 50 döda och 90 skadade, 961 togs som krigsfångar.⁴⁷

Kombinerad bekämpning under slaget vid Darwin – Goose Green

1. (Hur) kompletterade olika vapensystem varandra i strävan att tillfoga fienden avgörande förluster, hindra fienden från att verka och möjliggöra egen rörelse?

Redan från början uppstod ett underskott på understödsresurser avseende fältartilleri, granatkastare, fartygsartilleri och flygunderstöd. Begränsad transportkapacitet resulterade i att endast tre haubitsar och två granatkastare medfördes. Bristfälligt luftskydd tvingade HMS Arrow att lämna området så fort det ljusnade och valet att skynda på operationen gjorde att vädret inte var fördelaktigt för marinflyget på hangarfartygen. Vidare var ammunitionstillgången till haubitsarna markant lägre än för de argentinska styrkorna. Detta sammantaget skapade under slaget svårigheter att ge tillräckligt understöd till markförbandet.

Under den första delen av anfallet understödde pansarvärns- och kulspruteplutonerna samtidigt som indirekt eld kom från eget fält- och fartygsartilleri. Detta kan sägas vara ett exempel på kompletterande vapensystem som tillfogade motståndaren förluster och möjliggjorde egen rörelse. Senare vid Darwin Hill nedhölls A Coy och nu fanns inte längre någon annan möjlighet att bekämpa motståndaren än med kompaniets egna direktriktade vapen. Understödskompaniet var utom räckhåll med samtliga sina resurser, HMS Arrow lämnade området p.g.a. risken för fientligt flyg, dålig positionering och långa skjutavstånd försvårade för fältartilleriet. I detta läge fanns alltså inga effektiva kompletterande vapensystem tillgängliga, till stor del ett resultat av dålig planläggning och felaktig disponering av förbanden. I förlängningen kan detta ha bidragit till onödiga förluster, bl.a. bataljonschefen, då kompaniet helt enkelt tvingades ta sig närmare tills fienden kunde bekämpas med pansarskott. Man kan i detta sammanhang fundera kring nyttan av mindre granatkastare på kompaninivå, ett vapensystem som i detta fall skulle kunna ha möjliggjort nedhållande eld trots att understöd från externa enheter ej var tillgängligt.

Vid Boca House var situationen också svår, här kunde heller inte kompletterande system bekämpa motståndaren då granatkastarna för tillfället hade slut på ammunition. Detta visar på vikten av att inte bara medföra systemen utan även tillräckliga mängder ammunition. Det enda fordon bataljonen hade för

⁴⁶ Freedman (2005) s. 573

⁴⁷ Ibid. s. 575

framförelse av ammunition var en Land Rover eftersom man hade nekats understöd från bandgående fordon. Detta omöjliggjorde tidvis understöd och argentinarna angreps bara från en riktning i taget.

Situationen vid Boca House löstes senare genom något vi kan kalla kompletterande system, både direktriktat understöd, artilleri och anfallande infanteri. Sammantaget kan delar av striderna sägas ha karakteriserats av kompletterande system som tillfogade motståndaren förluster, möjliggjorde rörelse och hindrade motståndaren från att verka. Dock inträffade flera situationer där bara ett system eller truppslag kunde nå motståndaren.

2. (Hur) skapade samverkande vapensystem dilemman för fienden i strävan att bryta hans vilja till kamp, påverka hans förmåga till ledning och överraska honom?

Valet att påbörja anfallet med flera vapensystem, både fält- och fartygsartilleri samt infanteri nattetid kan sägas utgöra ett exempel på hur fiendens vilja till kamp påverkades genom överraskning och kombinerade vapen. De argentinska förbandens lägre utbildningsnivå gjorde dem sårbara speciellt i mörker och framåt gryningen verkade beslutsamheten i deras motstånd öka. Dock tillvaratogs inte möjligheten till strid under natten fullt ut då stridsfältsbelysningen tidvis var otillräcklig. Därigenom förlorade britterna delvis det övertag man hade skapat genom samverkande system.

Vidare sammanföll de situationer med dilemman som britterna lyckades skapa med tillfällena av bekämpning medelst samverkande system, ovan identifierade i delfråga ett. I början av anfallet angreps de argentinska förposterna från tre håll, indirekt eld både från granatkastare och artilleri, direktriktat eld från understödskompaniet samt skyttekompaniernas direktriktade eld. Detta var ett lyckat exempel på dilemman resulterande i en svag försvarsvilja bland de argentinska soldaterna samtidigt som det, som konstaterats ovan, var ett tydligt exempel på hur samverkande system kompletterade varandra i syfte att tillfoga motståndaren förluster. Dock lyckades britterna inte fortsätta med denna taktik utan kom att vid flera tillfällen stå utan understöd och då främst från kulsprute- och pansarvärnsplutonen. Vi kan konstatera att korrekt disposition av förbanden är avgörande för att de skall vara tillgängliga och kunna försätta motståndaren i dilemman.

3. (Hur) tvingade samverkande vapensystem fienden till för honom ofördelaktig terräng genom verkan och genom att påverka terräng- och siktförhållanden?

Då britterna mötte en statisk motståndare var möjligheterna att tvinga honom till förflyttning små. För huvuddelen av försvararna tycktes sannolikt inget alternativ vara bättre än att helt enkelt stanna i värnen i syfte att undgå den indirekta elden. Möjligen skulle britterna genom kraftfullare artilleribeskjutning med periodvisa avbrott kunna bryta ner argentinarnas vilja till kamp, få dem att försöka retirera och därigenom göra sig exponerade för direktriktade vapen. Den låga ammunitionstillgången och ej tillgängliga flygunderstödet kan dock ha uteslutit en sådan taktik.

Vidare skulle britterna genom exempelvis brand ha kunnat tvinga motståndaren till förflyttning, lysgranater med ögonblicksbrisad i markytan kan nyttjas i detta syfte. Den låga ammunitionstillgången kan dock ha förhindrat en sådan taktik.

Sammanfattningsvis återfinns i fallet inga större ansträngningar att tvinga fienden till för anfallaren fördelaktig terräng, britterna anföll över relativt öppen terräng som enkelt uttryckt var ofördelaktig för infanteri till fots.

4. Vilka aspekter påverkade möjligheten till kombinerad bekämpning just p.g.a. att operationen var en amfibieoperation?

Ett flertal aspekter orsakades direkt eller indirekt av denna faktor. Inledningsvis kan noteras att en av svårigheterna till artilleriunderstöd var rädslan för flygangrepp vilket fick HMS Arrow att dra sig tillbaka från stridsområdet när dagen grydde. Denna faktor, ovilja att riskera en dyr fartygsenhet, kan påverkas av ny teknik bland annat i form av bättre luftvärn och passivt skydd såsom stealthteknik och kamouflage. Om understödjande fartyg har ett effektivt luftvärn kan de inte bara skydda sig själva utan även de markförband de understödjer.

Även problemet med eldavrödd hade varit av mindre vikt om det inte hade varit en fartygskanon som drabbats. HMS Arrows höga eldhastighet troddes kompensera för flera haubitsar ända tills eldavröddet tog motsvarande tre eller fyra fälthaubitsar ur striden under ett kritiskt skede av anfallet. Samtidigt skall fartygsartilleriets inverkan på striden inte underskattas. Den stora eldkraft som fartygsartilleri kan utveckla genom sina automatladdade och vattenkylda pjäser utgör ett kraftfullt bidrag till den kombinerade bekämpningen så länge de är verksamma.

Vidare kan problemen med att föra fram tillräcklig mängd ammunition till stor del sägas vara orsakat av operationens karaktär, helikopterlyftkapaciteten var starkt begränsad och delades med andra förband. Samtidigt kan beslutet att inte tillföra någon enstaka bandvagn ifrågasättas. Uppenbarligen kunde en enkel fyrhjulsdriven Land Rover ta sig fram hjälpligt. Bara något enstaka fordon hade sannolikt underlättat både ammunitions- och skadetransporter.

Tillgången på lätta fältartilleripjäser kan sägas ha haft avgörande betydelse för den brittiska framgången, dessa var de enda resurserna för indirekt eld som var tillgängliga under hela slaget. Deras långa räckvidd minskade risken att bekämpas av argentinarnas artilleri, vilka skulle behövt långt framskjutna observatörer för att kunna skjuta effektiv eld. Samtidigt möjliggjorde räckvidden understöd utan att behöva omgruppera, visserligen med minskande precision på grund av skjutavståndet ju längre söderut infanteriet framryckte. Den enda bekämpning batteriet utsattes för under slaget var misslyckade flyganfall.

Slutligen påverkades möjligheten till flygunderstöd genom marinflygets svårigheter att starta och landa p.g.a. sjögången, ett problem som inte uppstått om flyget varit landbaserat. Samtidigt kan

hangarfartygsbaserings också öka tillgängligheten genom att avståndet från bas till målområde kan minskas. Britterna förfogade inte heller över någon användbar framskjuten bas vid tiden för slaget.

Som helhet kan slaget vid Darwin – Goose Green bara delvis sägas ha kännetecknats av kombinerad bekämpning. Samverkande vapensystem kompletterade visserligen varandra och skapade dilemman för motståndaren under vissa av striderna men de brittiska förbanden stod ofta utan vare sig direkt eller indirekt understöd på terräng direkt ofördelaktig för infanteri att anfälla över. Leonhards tredje princip tycks inte heller ha beaktats i större utsträckning av den brittiska sidan, denna faktor kan ha bidragit till större förluster än vad som annars skulle kunna ha blivit fallet.

3 Para – Slaget om Mount Longdon

3.bataljonen i Parachute Regiment (3 Para) landsteg i San Carlos den 20:e maj men fick vänta ända till den 27:e innan de fick order om att påbörja framryckningen österut mot Port Stanley. På grund av den låga tillgången på helikoptrar orsakat av 2 Paras strid söderut vid Goose Green tvingades bataljonen i likhet med 45 Commando (bataljon ur Royal Marines) marschera till fots till Teal Inlet. Hit nådde bataljonen fram den 29:e maj, brittiska spaningsenheter i området rapporterade att det var fritt från argentinska styrkor och bataljonen mötte således inget motstånd.⁴⁸ Efter att ha vilat runt ett dygn i Teal Inlet fortsatte bataljonen marschen mot Estancia House ytterligare 40 km närmare Port Stanley. Även detta mål nåddes utan att stöta på argentinskt motstånd, ett fåtal argentinska soldater från observationsplatser gav sig till känna och lade ner sina vapen efter att ha bevittnat striden vid Top Malo House där en enhet ur Royal Marines nedkämpade och tillfångatog en mindre argentinsk utpost.⁴⁹

Efter detta beordrades bataljonen att framrycka mot Mount Longdon för att gruppera väst om berget och därifrån spana och stridsspana mot de argentinska enheter som förband ur bland annat SAS lokaliserat. Huvuddelen av bataljonen grupperade i skydd av låglinjer ca 6 km från berget medan delar ur skytte- och spaningskompanierna den 3:e juni upprättade patrullbaser mer framskjutet invid Murrel Bridge.⁵⁰ Under den kommande veckan skapade intensiv patrullering en lägesbild som kom att utgöra grund för det kommande anfallet.

Den 9:e juni erhöll bataljonen order att anfälla Mount Longdon natten mellan den 11:e och den 12:e juni, samtidigt skulle 42 och 45 Commando anfälla Two Sisters och Mount Harriet. Anfallet understöddes inledningsvis av HMS Yarmoth, Avenger och Glamorgan som med cirka 300 granater var bekämpade de

⁴⁸ Freedman (2005) s. 586

⁴⁹ Cristian Jennings & Adrian Weale, *Green-Eyed Boys, 3 Para and the battle for Mount Longdon* (London: HarperCollinsPublishers, 1996) s.106

⁵⁰ Smith (1989) s. 99 samt Freedman (2005) s. 588

argentinska ställningarna efter det att anfallet påbörjats.⁵¹ Även ett batteri om sex stycken 105-mm haubitsar understödde specifikt 3 Para.⁵²

Bataljonen var organiserad nästan identiskt med ovan beskrivna 2 Para med tre stycken skyttekompanier (A, B och C Coy) om tre plutoner vardera (om tre skyttegrupper), ett spaningskompani (D Coy) med två plutoner, ett understödskompani med en pansarvärnsrobotpluton, en granatkastarpluton med åtta 81-mm pjäser, en sambandspluton samt en kulsprutepluton. Därutöver fanns ett stab- och trosskompani med diverse stödfunktioner, sammanlagt uppgick bataljonen till cirka 650 man.⁵³ Varje skyttegrupp bestod i likhet med 2 Paras av åtta soldater beväpnade med Self Loading Rifle (SLR), ett halvautomatiskt s.k. *battle rifle* med 7,62 mm kaliber. En man i gruppen hade istället för SLR en medeltung kulspruta av modell FN MAG dvs. samma modell som den svenska ksp 58, även denna i kaliber 7,62. Utöver denna beväpning förfogade skyttegruppen även över ett granatgevär av modell Carl Gustav (svenska m/48) med 84 mm kaliber samt 66 mm pansarskott i stor mängd, upp till tre per skyttesoldat.⁵⁴

Underrättelser gjorde gällande att motståndet utgjordes av argentinska 7. Infanteriregementet som i sin helhet bestod av ca 800 man fördelat på tre kompanier. Dock visade sig det i efterhand att bara ett kompani var grupperat på Mount Longdon medan de två övriga skulle finnas på Wireless Ridge öst om berget. Förutom infanterikompaniet utgjordes försvararna även av fem tunga kulsprutor med serviser samt ett mindre antal ingenjörssoldater.⁵⁵ De argentinska styrkorna på kullarna och bergen kring Port Stanley understöddes av totalt tre 155-mm och hela fyrtiotvå 105-mm haubits grupperade omedelbart runt staden.⁵⁶

Den brittiska bataljonschefen bestämde sig för att anfalla rakt västerifrån med två kompanier på linje, ett skyttekompani i reserv vid utgångsläge för anfall och understödskompaniet grupperat med granatkastare också vid utgångsläge för anfall. Även pansarvärnsrobotplutonen med Milan och kulspruteplutonen med sina sex medeltunga kulsprutor lämnades vid reserven. Tanken bakom valet att anfalla västerifrån grundades på underrättelser om minfält söder om berget, öppna ytor norr om och fientliga styrkor öst om. Något som senare ifrågasatts var valet att anfalla tyst utan förbekämpning från fält- och fartygsartilleri. De spaningsrapporter som bataljonen själv genererat under tiden före anfallet var inte tillräckligt detaljerade för att kunna peka ut minfria passager, ej heller sa de något om vilken typ av mörkerhjälpmedel

⁵¹ Freedman (2005) s. 616

⁵² Smith (1989) s. 99

⁵³ Jennings & Weale (1996) organisationskiss före inledande kapitel.

⁵⁴ Ibid. s. 126

⁵⁵ Ibid. s. 120

⁵⁶ Middlebrook (1989) s. 226-227

argentinarna hade tillgång till. Vidare hade Mount Longdon redan tidigare utsatts för artilleribeskjutning varför överraskningseffekten inte nödvändigtvis behövt gå förlorad om förbekämning skett.⁵⁷

Tillgången på artillerigranater var i detta skede inte speciellt stor, endast 300 från respektive understödjande fartyg och bara 500 istället för de eftersträvarnsvärda 1000 granaterna till respektive pjäs i 105-mm batterierna. Brigadchefen fattade beslutet att omfattande förbekämning inte skulle avges mot de tre anfallsmålen.⁵⁸

Anfallet påbörjades 120015Z June med A Coy som vänster tätkompani och B Coy som höger, i syfte att täcka upp hela bergets bredd anföll B Coy med sina tre plutoner på stridslinje och således utan egen reserv. Denna stridsgrupperingsform valdes eftersom A Coys uppgift inledningsvis var att ta en mindre höjdsträckning med samordningslinjen Wing Forward som löpte ut från Mount Longdon i nordlig riktning, B Coy ansvarade alltså för hela bredden på själva berget med samordningslinjerna Fly Half och Full Back.⁵⁹

Den cirka en kilometer långa framryckningen från utgångsläge för anfall till bergets början fortlöpte utan svårigheter men omedelbart innan tätkompanierna, fortfarande tyst, skulle bryta in i de argentinska ställningarna trampade en soldat i B Coy på en trampmina. Minan sprängde bort hans fot och varnade försvararna som föreföll ha legat och sovit utan poster, i alla fall utan poster med mörkerhjälpmedel.⁶⁰ Argentinarna hade till och med tillgång till en markradar, ett utmärkt system i den öppna terrängen men som för britterna turligt nog var avstängt.⁶¹

B Coy samordnade eld och rörelse plutonsvis eftersom bergets långsträckta form försvårade understöd från sidopluton. Under tiden tog A Coy linjen Wing Forward utan motstånd, väl där blev de dock omedelbart nedhållna av kraftig argentinsk kulsprute- och prickskytteeld.⁶² B Coys plutoner på vänsterflanken och centern, 4. och 5. pluton, slog ut flera argentinska värn och bunkrar med hjälp av direktriktade vapensystem, bl.a. granatgevär och pansarskott. Den artilleribeskjutning som skedde efter att anfallet påbörjats visade sig inte speciellt effektiv, värnen konstruerade av och emellan klipporna gav för bra skydd.⁶³ Dessutom sköts endast små mängder lysammuniton, något som ytterligare gynnade försvararna

⁵⁷ Jennings & Weale (1996) s. 122-123

⁵⁸ Freedman (2005) s. 612 & 619

⁵⁹ Jennings & Weale (1996) s. 124

⁶⁰ Hastings & Jenkins (1983) s. 297

⁶¹ Jennings & Weale (1996) s. 132

⁶² Hastings & Jenkins (1983) s. 297

⁶³ Freedman (2005) s.619-620

vilka hade bättre bildförstärkare och i större antal än britterna.⁶⁴ Huvuddelen av den indirekta elden sköts också mot sen tidigare registrerade mål utan eldobservation, något som bidrog till lägre effekt.⁶⁵ 4. Pluton mötte hårt motstånd vid en bunker vilket resulterade i en död och sex skadade, däribland plutonchefen. Sergeanten som tog befälet ledde ett framgångsrikt anfall mot kulsprutenästet, dock skadades och dödades ytterligare fyra i plutonen, bland de döda återfanns sergeanten. Ungefär samtidigt gjorde 6. Pluton på B Coys högerflank en oavsiktlig kringgång av ett näste, oupptäckt väntade argentinarna och bekämpade därefter britterna bakifrån. Denna incident resulterade i fyra döda och åtta skadade.⁶⁶

A Coy gjorde under tiden försök att understödja B Coy och nedhålla de argentinska enheter som besköt dem själva genom att samordna två plutoners eld från Wing Forward. Även A Coys tillförda eldledare ledde in eld framför B Coy, dock resulterade svårigheterna att observera de egna plutonerna till vådabekämpning vid minst ett tillfälle. Detta resulterade att A Coy beordrades eld upphör, understödet avbröts.⁶⁷

Försök att föra fram understödskompaniets pansarvärnspluton visade sig vara svårt, de utsattes bl.a. för eld från rekylfria pansarvärnsvapen. Efter att redan ha förlorat tretton döda och 26 sårade beslutade bataljonchefen att stoppa anfallet för tillfället för att reorganisera B Coys svårt sargade plutoner och lösgöra A Coy. A Coy anslöt till Fly Half samtidigt som kraftfull indirekt eld begärdes in nu när britterna kunde söka bättre skydd.⁶⁸ Samtidigt utsattes de för argentinsk indirekt eld och eld från pansarvärnsrobotar riktade mot erövrade bunkrar. Den indirekta elden kom att fortgå och orsaka förluster även efter att Mount Longdon tagits.⁶⁹ Samtidigt som den brittiska indirekta elden, nu ledd av batterichefen från det understödjande 105-mm batteriet, nu blev mer verkningsfull anslöt även understödskompaniets kulsprutor och Milan. Dessa grupperade vid Fly Half i ett försök att vinna eldöverlägsenhet över argentinarna.⁷⁰

Omfattning med C Coy övervägdes av bataljonchefen men på grund av avståndet till understödjande artilleri riskerade de i så fall att komma utanför porté, dessutom rådde stor osäkerhet om vilket motstånd de skulle kunna möta under en utsatt omfattningsrörelse. B Coy gjorde ytterligare en framstöt men fick återigen stupade och skadade.⁷¹ Efter detta passerade A Coy, blev tätkompani och fortsatte anfallet med

⁶⁴ Jennings & Weale (1996) s. 133

⁶⁵ Ibid. s. 143

⁶⁶ Freedman (2005) s. 620

⁶⁷ Jennings & Weale (1996) s. 144

⁶⁸ Hastings & Jenkins (1989) s. 298

⁶⁹ Smith (1989) s. 101

⁷⁰ Jennings & Weale (1996) s.148

⁷¹ Freedman (2005) s. 620

kraftfullt understöd från understödskompaniet och eldledare uppe på Fly Half, dock slog eld från rekylfria pansarvärnskanoner på Wireless Ridge ut en hel Milan-omgång.⁷² A Coy anföll på den norra sidan om bergskammen i rakt västlig riktning vilket till slut fick de kvarvarande argentinska soldaterna att retirera. Under morgonen förberedde bataljonen sig för försvar på slutningen mot Wireless Ridge samtidigt som C Coy gick ytterligare något längre österut för att slå ut en argentinsk stridsställning som utgjorde ett omedelbart hot. Tät dimma gav skyl under försvarsförberedelserna. P.g.a. risken för både indirekt och direktriktad eld från de argentinska ställningarna på Tumbledown Mountain i söder avbröts anfallet därefter, Wireless Ridge lämnades för 2 Para till ett senare skede. Anfallet mot Mount Longdon kostade 3 Para arton döda och fyrtiosju skadade.⁷³ De argentinska förlusterna uppgick till tjugonio döda, 50 man tillfångatogs varav många var skadade.⁷⁴

Kombinerad bekämpning under slaget om Mount Longdon

1. (Hur) kompletterade olika vapensystem varandra i strävan att tillfoga fienden avgörande förluster, hindra fienden från att verka och möjliggöra egen rörelse?

Utgångsläget för 3 Para vid Mount Longdon avseende understödsresurser var bättre än det hade varit för 2 Para vid Darwin – Goose Green. Samtliga åtta granatkastare var med, ett batteri om sex haubitsar fanns tillgängligt och ett fartyg var avdelat specifikt för bataljonen. Trots detta, kanske beroende på den begränsade ammunitionstillgången, togs beslutet att inte förbekämpa utan istället tyst försöka närma sig de argentinska ställningarna. Man kom på detta vis nära men förlorade samtidigt möjligheten att i ett tidigt skede bekämpa motståndaren med samverkande vapensystem, ingen indirekt eld sköts och pansarvärns- och kulspruteplutonerna var inte ens understödsberedda då striden inleddes.

Efter att bataljonen upptäckts och striden börjat sköts stora delar av den indirekta elden oobserverat mot fasta mållägen varför effektiviteten sjönk. Försök att understödja direktriktat gjordes men med liten framgång. A Coy försökte understödja så gått de kunde från Wing Forward. Denna uppgift kanske skulle lösts bättre av kulsprute- och pansarvärnsplutonerna som med sin större eldkraft eventuellt kunnat nedhålla argentinarna istället för att själva bekämpas av prickskyttar och kulsprutenästen. Därutöver ledde svårigheter med identifiering till att understödet inte kunde bibehållas. Den inledande delen av striden kan inte sägas ha karakteriserats av samverkande vapensystem, istället verkade de olika systemen var för sig.

Under anfallets senare del började bataljonen om, drog sig tillbaka, förbekämpade kraftfullt med indirekt eld och påbörjade sedan anfallet igen denna gång med direktriktat understöd. Denna del av slaget kan

⁷² Jennings & Weale (1996) s. 153

⁷³ Freedman (2005) s.622

⁷⁴ Middlebrook (1989) s. 236

sågas ha karakteriserats av samverkande system som bekämpade fienden och möjliggjorde brittisk rörelse. Kulsprutor, pansarvärnsrobotar, indirekt eld och skyttekompanierna nyttjades simultant mot samma område.

2. (Hur) skapade samverkande vapensystem dilemman för fienden i strävan att bryta hans vilja till kamp, påverka hans förmåga till ledning och överraska honom?

Det huvudsakliga fall av dilemma som kan identifieras tycks ha uppstått under den senare delen av anfallet när argentinarna efter förbekämpling utsattes för bataljonens samlade resurser. Detta dilemma återspeglas i de kvarvarande försvararnas beslut att retirera istället för att stanna kvar i sina i grunden fördelaktiga positioner. Generellt kan anfallets inledande skede ses som ett misslyckande avseende den brittiska förmågan att försätta motståndaren i hopplösa situationer och överraska honom. Istället för att väckas av ett kraftigt artilleribombardemang upptäckte argentinarna bataljonen när de stod på en relativt öppen yta på kort till medellångt skjutavstånd från de argentinska värnen, en för infanteri klart ofördelaktig position.

3. (Hur) tvingade samverkande vapensystem fienden till för honom ofördelaktig terräng genom verkan och genom att påverka terräng- och siktförhållanden?

Inte heller under detta slag gjordes några avancerade försök att tvinga argentinarna till ofördelaktig terräng. Exempel på en åtgärd i denna anda skulle kunnat vara skenanfall i någon riktning i syfte att göra motståndarens huvuddel gripbar för direktriktat understöd. Britterna valde att anfälla trots att man inte kunde gruppera understödskompaniet på ett tillfredsställande vis. Skytteplutonerna lämnades att understödja sina egna framryckningar vilket kan vara en svår uppgift med bara tre grupper och totalt tre kulsprutor utspridda på grupperna.

Sammanfattningsvis ignorerades Leonards tredje princip, medvetet eller omedvetet, men med resultatet att bataljonen anföll väl förberedda värn och bunkrar, en uppgift som krävde mycket av de brittiska soldaterna avseende mod och personlig färdighet med bland annat pansarskott och handgranater.

4. Vilka aspekter påverkade möjligheten till kombinerad bekämpning just p.g.a. att operationen var en amfibieoperation?

I likhet med 2 Paras förhållanden under slaget vid Darwin – Goose Green kan den relativa bristen på ammunition till haubitsbatteriet vara relaterat till den begränsade tillgången på helikopterkapacitet. Denna begränsade resurs var av avgörande betydelse under hela kampanjen p.g.a. svårigheterna att medföra och landsätta för terrängen lämpliga fordon, dvs. bandfordon. Vidare spelade även vid detta slag de lätta haubitsarna en helt avgörande roll för den brittiska segern, utan dessa lätta pjäser hade utgången av slaget varit mycket oviss.

Fartygsartilleriet bidrog under hela slaget eftersom inga eldavsbrött uppstod och striderna skedde under natten, ingen urdragnings p.g.a. flyghotet krävdes således. Sammantaget bidrog flottans fartyg med en understödsresurs som hade varit svår att kompensera för med enbart landbaserade batterier.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att slaget om Mount Longdon från britternas sida delvis genomfördes med kombinerad bekämpning som metod. Den första halvan kännetecknades inte av någon av Leonards principer medan den andra karakteriserades av hans två första. Den tredje principen uppfyllades inte på ett tillfredställande vis, en faktor som kan ha bidragit till svårigheterna att ta terräng under anfallets första del.

2 Para – Slaget om Wireless Ridge

Efter slaget vid Darwin – Goose Green flögs 2 Para österut till de av argentinarna oförsvarade bosättningarna Fitzroy och Bluff Cove. Samtidigt anslöt resterande delar ur 5 Infantry Brigade till området, sammanlagt tre bataljoner. 2 Paras uppgift var i detta tidiga skede att planera för att utgöra reserv under 5 Infantry Brigades anfall mot Mount William, Tumbledown Mountain och i ett senare skede Sapper Hill.⁷⁵

Den 11 juni fick bataljonen order att lämna Fitzroy och med helikopter omgruppera till Mount Kent för att där ansluta till 3 Commando Brigade. Detta i syfte att utgöra reserv under de omedelbart förestående anfällen mot Mount Longdon, Two Sisters och Mount Harriet.⁷⁶ Under natten till den 12 juni marscherade bataljonen längre åt nordost från landningsplatsen vid Mount Kent. Under gryningstimmarna hade den nått hela vägen till Mount Longdon där 3 Para samtidigt nedkämpade det sista motståndet på berget. 2 Para fanns nu på bergets norra sida i skydd från den argentinska artilleribeskjutningen.

Ca ett och ett halvt dygn förflöt därefter i väntan på att 5 Infantry Brigade skulle komma ikapp med sina förberedelser för anfall mot Tumbledown Mountain och Mount William. Dessa berg dominerade Wireless Ridge varför anfall mot de tre målen var tvunget att ske simultant. Förberedelserna inför 2 Paras anfall fokuserade kring att tillvarata de erfarenheter som dragits efter slaget vid Darwin – Goose Green. Den nya bataljonchefen beslutade att anfallet skulle genomföras med omfattande förbekämpning till skillnad från tidigare anfall under operationen vilka alla varit tysta innan stridskontakt skapats. Man hade nu genom egna erfarenheter av den argentinska indirekta elden upplevt vilken demoraliserande verkan sådan eld har.⁷⁷ Brigadchefen för 3 Commando Brigade hade tidigare beslutat att endast tillåta begränsad beskjutning i störande syfte under tiden fram till förbekämpningens början, detta i syfte att spara på ammunition. Erfarenheter från bland annat 3 Paras anfall mot Mount Longdon visade att lätt 10,5-cm fältartilleri och

⁷⁵ Frost (1983) s. 120

⁷⁶ Ibid. s. 126-127

⁷⁷ Freedman (2005) s. 642

fartygens 4,5-tums kanoner inte räckte till för att nedkämpa de argentinska förbanden i deras väl förberedda värn och bunkrar. Därför skulle all indirekt eld samlas till förbekämpningen omedelbart före infanteriets stormning av anfallsmålen i syfte att nyttja den nedhållande och demoraliserande effekten av beskjutningen maximalt.⁷⁸

Understödet till 2 Para utgjordes, förutom det egna understödskompaniet med dess pansarvärns-, kulsprute- och granatkastarplutoner, av två batterier om vardera sex 10,5-cm haubitsar, 3 Paras granatkastarpluton med sina åtta 81-mm pjäser samt HMS Ambuscade med en 4,5-tums kanon. Dessutom underställdes bataljonen en pluton ur Blues and Royals med fyra lätta stridsfordon, två Scimitar och två Scorpions.⁷⁹

De argentinska försvararna utgjordes enligt en källa av runt ett kompani vid höjderna Rough Diamond och Apple Pie medan resterna från kompaniet som stridit på Mount Longdon fanns söder därom vid höjden Blueberry Pie.⁸⁰ Dessa siffror emotsägs dock av en annan källa som hävdar att den argentinska styrkan uppgick till runt 500 man fördelat på fyra kompanier.⁸¹ Den norra försvarslinjen utsattes för intensiv förbekämpning med början ca trettio minuter före D Coy påbörjade bataljonens anfall genom att ta Rough Diamond runt 140140Z⁸². Kompaniet mötte nästan inget motstånd på marken och besatte höjden utan egna förluster. Samtidigt intensifierades den argentinska indirekta elden, A och B Coy träffades också med resultatet en stupad under framryckningen mot sitt anfallsmål Apple Pie. Beskjutningen bestod bland annat i 155-mm granater med zonbrisd.⁸³ De två kompanierna tog dock sitt anfallsmål utan större motstånd. Den kraftfulla elden från artilleri, granatkastare, understödskompaniet men framförallt de lätta stridsfordonen fick argentinarna att retirera.⁸⁴ Eld från HMS Yarmouth, understödjande en annan bataljon, kallades in mot de argentinska batterierna i syfte att tysta dessa då HMS Ambuscade ännu inte var tillgänglig för understöd.⁸⁵

⁷⁸ Michael Clapp & Ewen Southby-Tailyour, *Amphibious Assault Falklands, The Battle of San Carlos Water* (Barnsley: Pen & Sword Military, 1996) s. 262

⁷⁹ Smith (1989) s. 106

⁸⁰ Middlebrook (1989) s. 262

⁸¹ Freedman (2005) s. 644

⁸² Ibid. s. 643

⁸³ Frost (1983) s. 139

⁸⁴ Ibid. s. 140

⁸⁵ Freedman (2005) s. 643

Efter detta grupperade A och B Coy, de lätta stridsfordonen samt understödskompaniets pansarvärnspluton och kulsprutepluton på Apple Pie för att understödja D Coys omfattning höger syftande till att ta den södra försvarslinjen från väst till öst. Nu fungerade stridsfältsbelysningen tillfredställande, höjdsträckningen belystes kontinuerligt framför det anfallande kompaniet vilket möjliggjorde effektivt direktriktat understöd utöver det indirekta.⁸⁶ Även stridsfordonens bildförstärkare, en nyare generation än de burna brittiska systemen, underlättade bekämpningen avsevärt.⁸⁷ Genom att observera var stridsfordonen sköt kunde även kulspruteplutonen rikta sin samlade eld till områden där argentinarna behövde nedkämpas eller nedhållas.⁸⁸ Dock bjöd tre kvarvarande argentinska kulsprutenästen hårt motstånd understödda av granatkastare samt artilleri.⁸⁹ Till slut retirerade dock även dessa kulspruteomgångar under fortsatt bekämpning från främst D Coy.⁹⁰ Bland de sista argentinska enheterna att retirera var de tre 120-mm granatkastarna vid ledningsplatsen uppe på själva åsen.⁹¹

Efter detta, under det att britterna förberedde försvar av taget anfallsmål, fortsatte den argentinska indirekta elden men även viss direktriktad eld från Mount Tumbledown vilken ännu inte fallit helt för Scots Guards. Även finkalibrig eld, främst från prickskyttar, fortsatte att komma från den östra delen av Wireless Ridge. Denna möttes dock med indirekt eld.⁹² I ett sista desperat försök att påverka händelseutvecklingen genomförde argentinarna ett motanfall med runt ett kompani. Detta försök kom dock så sent att det skedde i uppförbacke mot de nu försvarsförberedda britterna på Wireless Ridge vilka med lätthet avväjde anfallet med artilleri, granatkastare och direktriktad eld.⁹³

Under hela anfallet kunde 2 Paras egen granatkastarpluton skjuta effektivt utan att komma utom skottvidd, samtidigt stod 3 Paras granatkastare för stridsfältsbelysningen. Kulspruteplutonen fick i likhet med granatkastarna fullt tillräckligt med ammunition tillfört under striden. Deras sex vapen sköt så mycket att bara två var användbara när gryningen kom och bataljonen tagit åsen.⁹⁴ Under de sista tolv timmarnas strider sköt det brittiska fältartilleriet sammanlagt runt 6000 granater, en stor del av dessa mot de

⁸⁶ Middlebrook (1989) s. 265

⁸⁷ Hastings & Jenkins (1983) s. 305

⁸⁸ Frost (1983) s.140

⁸⁹ Ibid. s. 145

⁹⁰ Freedman (2005) s. 644

⁹¹ Middlebrook (1989) s. 264

⁹² Frost (1983) s. 147

⁹³ Middlebrook (1989) s. 264-265

⁹⁴ Frost (1983) s. 149

argentinska ställningarna i 2 Paras anfalls mål.⁹⁵ Därutöver avlossade flottans fartyg minst 288 granater enbart mot Wireless Ridge.⁹⁶ De brittiska förlusterna under den sista delen av anfallet blev en man dödad av eget granatsplitter och en man stupad för argentinsk finkalibrig eld. De argentinska förlusterna uppgick till mellan 20 och 30 döda enligt en källa⁹⁷ men uppemot 100 stupade enligt en annan.⁹⁸

Kombinerad bekämpning under slaget om Wireless Ridge

1. (Hur) kompletterade olika vapensystem varandra i strävan att tillfoga fienden avgörande förluster, hindra fienden från att verka och möjliggöra egen rörelse?

Som ovan konstaterats var understödsresurserna i detta slag, regementets sista under kampanjen, vida överstigande vad de varit i de två tidigare. Hela två batterier och en extra granatkastarpluton understödde bataljonen, därutöver tillkom de fyra lätta stridsfordonen. Dessa samlade resurser kan tillsammans med erfarenheterna från de föregående striderna bidragit till att 2 Para nu lyckades genomföra ett anfall som rakt igenom karakteriserades av samverkande vapensystem som understödde varandra. Inget skyttekompani framryckte utan att ha understöd från både indirekt eld och direktriktade system. Bataljonchefen koordinerade kompaniernas rörelser och tog den tid i anspråk som krävdes för att få understödskompaniet och stridsfordonen på plats i effektiva stridsställningar.

Stridsfordonens kanoner och moderna bildförstärkare visade sig vara mycket effektiva för att dels bekämpa och dels leda in elden från övriga delar av bataljonen. Dessa fordon tillförde ett helt nytt hot för argentinarerna. Sammantaget uppfylldes Leonhards första princip under slaget.

2. (Hur) skapade samverkande vapensystem dilemman för fienden i strävan att bryta hans vilja till kamp, påverka hans förmåga till ledning och överraska honom?

Erfarenheterna från bland annat Mount Longdon pekade på fördelarna med kraftfull förbekämpning och under slaget tvekade bataljonsledningen inte till att använda artilleriet. Här kan försök att överraska och bryta motståndarens försvarsvilja urskiljas eftersom den massiva indirekta elden fick argentinarerna att retirera vid flera tillfällen. De brittiska skyttekompanierna såg försvararna lämna sina värn och fly när förbekämpningens bombardemang lättade, även hotet från stridsfordonen tycks ha bidragit till detta.

Disponeringen av granatkastarna kan också ha bidragit till att skapa dilemman. Argentinska soldater vittnade om hur den brittiska stridsfältsbelysningen var mycket effektiv och känslan av att inte kunna

⁹⁵ Hastings & Jenkins (1983) s. 305

⁹⁶ Freedman (2005) s. 644

⁹⁷ Middlebrook (1989) s. 264

⁹⁸ Freedman (2005) s. 644

gömma sig eller retirera i skydd av mörkret bidrog säkerligen till den för argentinarna svåra situationen. Avgörande för detta var understöd från 3 Paras granatkastarpluton. 2 Paras dito kunde frigöras för bekämpning medan någon annan koncentrerade sig helt på uppgiften att belysa de argentinska ställningarna.

3. (Hur) tvingade samverkande vapensystem fienden till för honom ofördelaktig terräng genom verkan och genom att påverka terräng- och siktförhållanden?

I likhet med de två föregående fallen gjordes inte heller i detta några avancerade försök att tvinga bort motståndaren från hans relativt väl positionerade ställningar. Britterna förlitade sig istället på den demoraliserande effekten av den indirekta elden, tusentals granater slog under natten ner bland argentinarna. Detta kan ses som det mest långtgående försöket att tvinga motståndaren till ofördelaktig disponering av sina styrkor som britterna försökte sig på under hela kampanjen, och man förlitade sig helt på överväldigande eldkraft. Samtidigt är det svårt att se vad annars som skulle kunnat övertyga argentinarna om att lämna sina värn och bunkrar än just indirekt eld, möjligtvis som i föregående fall föreslaget någon form av vilseledning. Dock kan britterna bedömt att de argentinska förbandens låga utbildningsnivå skulle omöjliggöra rörelser nattetid i vilket fall, alternativet som valdes motiverades också med just den demoraliserande verkan av artilleri, speciellt riktat mot oprövad trupp.

Leonhards tredje princip kan sägas ha uppfyllts under slaget, dock på ett stridsekonomiskt tämligen kostsamt sätt.

4. Vilka aspekter påverkade möjligheten till kombinerad bekämpning just p.g.a. att operationen var en amfibieoperation?

I stort gäller ovanstående svar på denna delfråga även för detta fall. Fartygsartilleri bidrog men var inte avgörande, lätta haubitsar spelade en avgörande roll och även i detta slag orsakade bristen på transportresurser friktioner avseende framförel av tillräckliga mängder ammunition. Dock inte i samma utsträckning som tidigare eftersom de lätta stridsfordonen användes i detta syfte.

Sammanfattningsvis genomfördes slaget om Wireless Ridge med kombinerad bekämpning. De två första principerna uppfylldes, den tredje likaså om än inte på något innovativt sätt.

Slutsatser avseende kombinerad bekämpning som metod för verkan, lätt infanteri under en amfibieoperation

Som ovan konstaterats kännetecknades Parachute Regiments strider under Falklandskriget bara till del av kombinerad bekämpning beaktat Leonhards tre principer. Vid ett flertal tillfällen misslyckades britterna med att ens uppfylla de två första principerna, samverkande system som kompletterar varandra och skapar dilemman för motståndaren. I huvudsak tycks dessa misslyckanden bero på svårigheter att disponera förbandet på ett fördelaktigt vis och nyttja alla tillgängliga resurser. Ofta kunde direktriktat understöd inte ges från de delar av bataljonen som var avsedda för detta, kulsprute- och pansarvärnsrobotplutonen. Kanske hade dessa resurser kunnat nyttjas mer frekvent om de ibland delats i troppar eller grupper och understött enskilda skytteplutoner. Samtidigt var den indirekta elden ofta otillgänglig, bl.a. på grund av omgruppering och tillfällig ammunitionsbrist (orsakad bland annat av brist på trossfordon).

Samtidigt uppvisade 2 Para en god förmåga att lära av sina egna och andras erfarenheter mitt under pågående kampanj. Det andra anfallet som bataljonen genomförde ses av många som ett skolboksexempel på kombinerad bekämpning. Denna undersökning instämmer i den beskrivningen med förbehållet att Leonhards tredje princip bara nödhjälpligt uppfylldes. Dock skall svårigheterna att tvinga motståndaren till för britterna fördelaktig terräng ses i ljuset av att argentinarna gjort försvarsförberedelser och funnits på plats en längre tid. Det är svårt att identifiera åtgärder som skulle kunnat övertyga argentinarna om att flytta sig från sina stridsställningar.

Den amfibiska aspekten på operationerna bestod huvudsakligen i möjligheterna till understöd. Fartygsartilleri är en formidabel resurs när den finns tillgänglig men viktigast tycks vara att fältartilleri kan förflyttas dit det behövs med tillräckliga mängder ammunition. Lätta pjäser lyftbara med helikopter blir avgörande för framgång, naturligtvis kombinerat med helikoptrar med stor lastkapacitet.

Sammanfattningsvis identifierar denna undersökning fyra punkter som lätt infanteri kan (eller i många fall bör) beakta i framtida amfibieoperationer:

- Angrip motståndaren regelmässigt från minst tre håll, med indirekt eld, direktriktat understöd och anfallande infanteri. Tillse att kraftfulla direktriktade vapensystem finns tillgängliga på den nivå i förbandet där de kan nyttjas fullt ut.
- Lägg stor vikt vid Leonhards tredje princip, tvinga fienden dit där vi får störst fördel av våra vapen och motståndaren förlorar fördelarna med sina.
- Säkerställ tillgång på lätta och helikoptertransporterbara indirekta bekämpningssystem såsom exempelvis lätta fältartilleribatterier.
- Säkerställ tillgång till lätta trossfordon för ammunitionsframförel och transport av skadade.

Förslag på vidare forskning

En fråga som ligger utanför ramen för denna undersökning men som är tidlös och intressant är frågan om hur lätta infanteribataljoner bör organiseras och vilka vapensystem de skall ha. I vissa typer av terräng är det fördelaktigt med resurser för understöd organiserat i ett understödskompani. I andra situationer kanske medeltunga och tunga kulsprutor, granatsprutor, granatkastare, etc. behöver finnas på kompani- eller plutonsnivå. I vilken terräng och mot vilken motståndare passar vilken typ av organisation?

Nästa fråga som denna undersökning snuddat vid är hur de tyngre vapensystemen i en lätt infanteribataljon skall försörjas med ammunition och hur transport av skadad till helikopterlandningsplats skall ske. Vilka typer och mängder av terränggående fordon lämpar sig för denna typ av transporter?

Slutligen kan det teoriverktyg denna undersökning nyttjat appliceras på modernare fall, både där lätt infanteri har stridit såväl som där andra truppslag har varit inblandade. Fler fall undersökta med samma teori ger fler lärdomar med högre trovärdighet kring denna analysform av kombinerad bekämpning som metod för verkan.

Litteraturförteckning

Michael Clapp & Ewen Southby-Tailyour, *Amphibious Assault Falklands, The Battle of San Carlos Water* (Barnsley: Pen & Sword Military, 1996)

Martyn Denscombe, *Forskningshandboken* (Lund: Studentlitteratur AB, 2009)

Lawrence Freedman, *The Official History of the Falklands Campaign, Volume II War and Diplomacy* (Abingdon: Routledge, 2005) s. 565-567

John Frost, *2 Para Falklands, The Battalion at War* (London: Buchan & Enright, 1983)

Thomas R. Hogan, *No Shells, No Attack. The Use of Fire Support by 3 Commando Brigade Royal Marines During the 1982 Falkland Islands War* (Army War College Carrlisle Barracks, 1989)

Max Hastings & Simon Jenkins, *The Battle for the Falklands* (London: W.W. Norton & Company, Ltd., 1983)

Jonathan M. House, *Toward Combined Arms Warfare: A Survey of 20th-Century Tactics, Doctrine, and Organization*, Research Survey No. 2 (Fort Leavenworth, Kansas: Combat Studies Institute, 1984)

Cristian Jennings & Adrian Weale, *Green-Eyed Boys, 3 Para and the battle for Mount Longdon* (London: HarperCollinsPublishers, 1996)

J.P. Kiszely (kapitelförfattare), Stephen Badsey, Rob Havers & Mark Grove (red.), *The Falklands Conflict Twenty Years On, Lessons for the Future* (Abingdon: Frank Cass, 2005)

Robert R. Leonhard, *The Art of Maneuver* (Novato: Presidio Press, 1991)

Martin Middlebrook, *The Fight for the Malvinas* (London: Penguin Group, 1989)

Andrew M. Pullan, *The British Infantry in the Falklands Conflict: Lessons of the Light Infantry in 1982 and their Relevance to the British Army at the Turn of the Century* (Fort Leavenworth: US Army Command and General Staff College, 1999)

Gordon Smith, *Battles of the Falklands War* (Shepperton: Ian Allan Ltd. 1989)

Harry G. Summers, Jr. (kapitelförfattare), Bruce W. Watson & Peter M.Dunn (red.), *Military Lessons of the Falklands Islands War* (Boulder: Westview Press Inc., 1984)

Doktrin för markoperationer, DMarkO (Stockholm: Försvarsmakten, 2005)

Field Manual 3-90,6 Brigade Combat Team (Washington: Department of the Army, 2010)
hämtad 2013-04-09 http://armypubs.army.mil/doctrine/DR_pubs/dr_a/pdf/fm3_90x6.pdf

Markstridsreglemente 5 Kompani, förhandsutgåva 5 (Stockholm: Försvarsmakten, 2012)

Markstridsreglemente 6 Bataljon, förhandsutgåva 4 (Stockholm: Försvarsmakten, 2012)

Militärstrategisk doktrin, MSD (Stockholm: Försvarsmakten, 2011)

Taktikreglemente för Marinstridskrafterna, TRM (Stockholm: Försvarsmakten, 2010)